

[Koch.]

et tobloksystem med et firbloksystem, således at vi i stedet for at have verden splittet i to grupperinger får fem grupperinger. Jeg tror, det ville være værdifuldt, om Norden i denne situation søgte at stå uden for blokkene. Jeg taler her ikke om Nordek eller Skandek, jeg taler om de nordiske lande stående udenfor, jeg tror, de vil have mulighed for en sådan blokopdelt verden.

Jeg har i øvrigt også svært ved at se, at store dele af fundamentet for Romtraktaten er særlig eftertragtellesværdige. Jeg nævnte for bevægeligheden på arbejdsmarkedet. Når man har set, hvordan amerikanske arbejdere flytter rundt fra arbejdsplads til arbejdsplads i skurvogne, når man har set, under hvilke forhold fremmedarbejderne i de europæiske lande arbejder og bor, så har man svært ved at se, hvilket stort perspektiv fagbevægelsen ser i denne frie bevægelighed for arbejdskraften.

Men de helt afgørende betænkeligheder ved dette fællesmarked er, at vi på et tidspunkt, da vi mere end noget andet må kræve fleksible beslutningssystemer, på et tidspunkt, da vi mere end noget andet må have muligheden for at eksperimentere, går ind i et politisk beslutningssystem, som for det første er udemokratisk og næppe kan blive demokratisk og for det andet er stift og bureaukratisk, således at det tager uendelig lange tider at få ændret tingene. Det er ikke den slags stive og tunge beslutningssystemer, som der her er tale om, vi har brug for, snarere tværtimod.

Det er, som om det er her, regeringens eneste betænkelighed kommer frem, for man nævner noget om, at i det omfang institutionerne i Bruxelles skal styrkes, lægger man særlig vægt på en samtidig styrkelse af det europæiske parlaments kontrolfunktioner. Det forstår jeg slet ikke, for hvis man ønsker at opretholde vetoretten, så siger det sig selv, at en yderligere overførelse af beføjelser til det europæiske parlament netop vil styrke de overnationale beføjelser og fratage de enkelte stater deres vetoret. Det vil altså sige, at en demokratisering af fællesmarkedet, som man ønsker fra alle sider, med nødvendighed må føre til en øget integration. Dertil kommer, at troen på, at det europæiske parlament kan komme til at

virke som et traditionelt demokratisk parlament, efter min mening nok er lidt utopisk.

Så vil jeg pege på, at på et tidspunkt, da man råber på decentralisering, på et tidspunkt, da hele vores demokrati er truet af stadig større organisationer, af centralisering osv., tager man nogle skridt, som øger denne trussel. Hele den amerikanske valgkamp er jo præget af dyb splittelse, og hvad drejer denne splittelse sig inderst inde om? Hvorfor er højrefløjen og venstrefløjen i amerikansk politik ved at få overtaget? Ikke på grund af racisme, men simpelt hen på grund af en stigende utilfredshed med den centraliserede beslutningsproces i Washington; og det, det drejer sig om, er at føre beslutningerne tilbage til de små enheder, fordi systemet, som det fungerer, ikke er acceptabelt. På dette tidspunkt går vi den vej, som man i USA er ved at erkende ikke fører til en løsning på problemerne.

Og så til sidst. Man siger, at vi skal have indflydelse på den europæiske udvikling, og deri er jeg enig. Vi er afhængige af europæisk politik, vi er afhængige af den europæiske udvikling, men man kan påvirke en politisk beslutningsproces på to måder. Man kan gå ind i systemet — det er jo for øvrigt det, de medlemmer, der sidder i denne sal, har valgt — og prøve at påvirke det indefra med risikoen for at blive ødt. Men der er i stigende grad netop i det politiske liv, vi lever i dag, en forståelse for, at man også kan påvirke systemer ved at stå udenfor, og her tror jeg at Norden i virkeligheden har en historisk mission i at påvirke den europæiske politik, påvirke udviklingen i de europæiske lande, ikke ved at gå ind og tro, at vi kan ændre beslutningerne i det daglige, men ved at etablere nogle samfundssystemer, hvor vi skaber rimelige og menneskelige vilkår, og derfra stående uden for systemerne virke som en udfordring til det politiske liv i fællesmarkedet, samtidig med at vi står uafhængigt af de store blokke og måske derved kan udøve en virkelig mission i retning af at udviske skellene og grænserne mellem disse blokke. Det at stå udenfor har efter min mening ikke, som vi ofte bliver beskyldt for, noget med nationalisme eller egocentricitet at gøre, vi skal ikke lukke os ude fra den øvrige verden, men spørgsmålet er, hvordan vi bedst øver ind-